

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

A/ Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodověda, jako syntetický předmět opírající se o poznatky z různých přírodovědných oborů, je svým pojetím zaměřena na to, aby v procesu výuky žáci získávali takové vědomosti a dovednosti a rozvíjeli se ty jejich schopnosti, které jim umožňují aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí ve kterém se člověk pohybuje a pracuje. Žáci se učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je.

Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů.

1. Místo, kde žijeme/ zemský povrch, typy půd, rostlinstvo a živočišstvo, působení lidí na krajinu a životní prostředí/
2. Lidé kolem nás/základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, problémy životního prostředí/
3. Lidé a čas/čas a pohyby vesmírných těles/
4. Rozmanitost přírody/Země jako planeta Sluneční soustavy, rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, základní životní podmínky, rovnováha v přírodě, vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, recyklace, ekologické havárie, živelné pohromy/
5. Člověk a jeho zdraví – v tomto tematickém okruhu žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích včetně mimořádných událostí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Získávají také základy o lidské reprodukci, partnerství a rodičovství, základy sexuální výchovy. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Předmět přírodověda se vyučuje ve čtvrtém a v pátém ročníku s dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Vyučuje se ve třídě, případně na přírodovědné vycházce.

B/ Výchovné a vzdělávací strategie

Cílové zaměření předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k zájmu o nové poznatky z oblasti přírodovědy, k objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- učí žáky vyhledávat a třídit informace
- učí žáky dávat získané poznatky do souvislostí a využívat je v praxi
- vede žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- vede žáky k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k objevování různých variant řešení problémů
- vede žáky ke kritickému myšlení, k uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke správné a věcné formulaci myšlenek a názorů
- vede žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí
- učí žáky porozumět různým typům textu a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- zajímá se o názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

Učitel

- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vede žáky k uvědomování si svých práv i povinností

Kompetence pracovní

Učitel

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání pomůcek, vybavení a techniky

C/Integrace průřezových témat

OSV	Psychohygiena/4. ročník/, Člověk a zdraví
MKV	Člověk, etnický původ/5. ročník/
EV	Ekosystémy /4., 5. ročník/, základní podmínky života /5. ročník/, lidské aktivity a problémy životního prostředí - projekt Den Země, vztah člověka k prostředí /4., 5. ročník/